

ARBOGA KOMMUN

Rutin vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda i Arboga kommun

Antagen av kommundirektör
2023-01-27

Ansvarig förvaltning: Kommunstyrelseförvaltningen

Innehåll

Inledning	3
Omfattning	3
Förebyggande åtgärder	3
Hemsidor, e-post och sociala medier.....	3
Tänk på hur du skriver på sociala media.....	4
Uppmärksamhet kring bostaden och vägen till och från bostaden	4
När en incident har ägt rum.....	4
Polisanmälan	4
Checklistor	5
Egna åtgärder om du utsätts.....	5
Hot eller våldssituation	5
Hot eller allvarliga trakasserier via telefonsamtal	5
Misstänkta försändelser och föremål.....	5
Hot eller allvarliga trakasserier via e-post, sms/mms, meddelandelappar eller sociala medier	6
Kapade konton (fejk-konton)	6
Mall för incidentrapportering	7

Inledning

Rutinen vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda, är en konkretisering av riktlinjen hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda i Arboga kommun.

Arboga kommun är en politisk styrd organisation och har därmed ett särskilt ansvar att skydda och bevaka de demokratiska värden som organisationen vilar på. För att trygga demokratin och ett hållbart politiskt ledarskap måste de förtroendevaldas säkerhet värnas. Nationell statistiken visar på att allt fler lokalpolitiker blir utsatta för olika typer av trakasserier, hot eller våld.

Detta kan få till följd att människor avstår att ta politiska uppdrag eller hoppar av i förtid.

Mot bakgrund av ovanstående är det av vikt att det finns en beredskap i kommunen för att förebygga hot och våld mot förtroendevalda och en förmåga att hantera denna typ hav incidenter.

Rutinen är till stöd för varje enskild förtroendevald vid en eventuell uppkommen händelse.

Det finns ett stort egenansvar i att ta del av rutinen och att efterleva denna av respektive förtroendevald.

I början av varje ny mandatperiod bjuds kommunens säkerhets- samordnare in till kommunfullmäktige för att utbilda i gällande riktlinje och rutin.

Omfattning

Framtagen riktlinje och rutin tillämpas vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda i Arboga kommun med koppling till deras offentliga uppdrag.

Förebyggande åtgärder

Hemsidor, e-post och sociala medier

Det kan vara klokt att sätta en gräns mellan privatlivet och förtroendeuppdraget.

Var medveten om faran att lägga ut för mycket information och bilder på privata hemsidor eller sociala medier som Facebook och Twitter. Denna information kan lätt användas av personer som önskar framföra hot eller vill göra skada. Var också medveten om att e-posttrafik kan vara lätt åtkomligt.

Tänk på hur du skriver på sociala media.

- Berätta vad du har gjort inte vad du ska göra.
- Berätta aldrig om någon annan (familj, vän, partikollega).
- Använd olika sekretessinställningar för inlägg. Gör helt öppna inlägg för allmänheten eller inlägg som endast når vänner eller delar av de vänner som man har på FB. Det går att skapa grupper och välja tex, visa endast för familj och nära vänner.

Uppmärksamhet kring bostaden och vägen till och från bostaden

En del personer som framför hot, ägnar sig ibland åt att systematiskt kartlägga vanor och levnadsmönster. Man bör därför vara uppmärksam på omgivningen och andra trafikanter, som man möter eller passerar på väg till eller från bostaden. Oavsett om man färdas i bil, åker kollektivt eller promenerar bör man vara vaksam på om någon följer efter på ett sätt som verkar omotiverat.

Om så är fallet bör man en tid framöver variera sina tider och färdvägar som man tar sig till och från bostaden eller arbetsplatsen.

Var också uppmärksam på bilar som normalt inte brukar stå i närheten av bostaden och arbetsplatsen eller personer som omotiverat tycks uppehålla sig i närheten.

Viktigt att du som upplever avvikande signaler rapporterar detta vidare både till kommunens säkerhetssamordnare och partiets säkerhetsansvarig.

När en incident har ägt rum

- Rapportera incidenten till kommunens säkerhetssamordnare, glöm inte att även informera partiets säkerhetsansvarig.
- Dokumentera incidenten så noggrant som möjligt, se mall för incidentrapportering.
- Polisanmäl vid misstanke om brott.
- Upprätta en incidentrapport.
- Undersök behov av stöd och tillgodose i rimlig mån.
- Återkoppla till den utsatte och följ upp händelsen.

Polisanmälan

Grundregeln är att brott ska polisanmälas och att polisen ska utreda dessa. Förtroendevalda har lagstadgad rätt att begära att polisanmälan blir åtkomstskyddad. Det innebar att endast de tjänstemän hos polisen som är berörda och arbetar med ärendet kan

ta del av innehållet. Om ett angrepp kan bero på gärningspersonens negativa inställning till den drabbades hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuell läggning är det viktigt att det anges vid polisanmälan. Detta klassas som hatbrott och kan leda till straffskärpning vid lagföring.

I första hand gör den förtroendevalda en polisanmälan. Kommunens säkerhetssamordnare kan bistå vid anmälan, lika så bör även partiets säkerhetsansvarig kunna bistå vid anmälan.

Checklistor

Egna åtgärder om du utsätts

Hot eller våldssituation

- Larma 112, ropa på hjälp
- Vid akutsamtal uppge vem du är, platsen, skador, hot, drabbade samt telefonnummer man når dig på.
- Försök uppträda lugnt, lyssna utan att avbryta den som hotar, undvik motargument.
- Försök att uppmärksamma andra på situationen.
- Om hotet övergår till handling
 - Ta skydd
 - Ropa på hjälp
 - Försök ta dig från platsen
 - Nödvarn

Hot eller allvarliga trakasserier via telefonsamtal

- Om någon ringer och framför ett hot, försök att hålla i gång samtalet så länge som möjligt och försök att lyssna till rösten, sättet att uttrycka sig, eventuella bakgrundsljud etc.
- Anteckna allt som sagts och era intryck av personen.
- Ställ frågor som: mot vem/ vilka riktas hotet, när ska hotet genomföras, var ska hotet genomföras?
- Personens dialekt, utländsk brytning/språk
- Finns möjlighet så spela in samtalet. Om inte kan du sätta på högtalarfunktionen så att någon kollega kan bevittna samtalet.
- Vid akut situation och en uppenbar allvarligt fara för ditt eller annans persons liv och hälsa, larma Polisen via 112.

Misstänkta försändelser och föremål

Får du hotelsebrev, spara brev och kuvert och kontakta kommunens säkerhetssamordnare för vidare bedömning om åtgärder.

Post/föremål som levereras till ditt hem eller arbete kan vara ett hot

mot din säkerhet. Var särskilt uppmärksam på försändelser och föremål som avviker från det normala. Vid väldigt uppenbar hotfull försändelse och akut risk för liv och hälsa larmas Polis via 112.

Öppna inte försändelser som väcker misstankar. Var extra uppmärksam på försändelser om:

- Den är ojämn, sned eller bucklig.
- Den ger ljud ifrån sig.
- Har inskränkande text som "personligt" eller "får endast öppnas av".
- Är lätt/tung i förhållande till storleken.
- Har olje- eller fettfläckar.
- Saknar returadress.

Hot eller allvarliga trakasserier via e-post, sms/mms, meddelandelappar eller sociala medier

- Blir du hotad via Internet så ta en så kallad skärmdump (print screen) och spara bilden.
- Spara e-postmeddelanden.
- Spara SMS och MMS.
- Kontakta kommunens säkerhetssamordnare och säkerhetsansvarig i partiet.
- Vid akut situation och en uppenbar allvarligt fara för ditt eller annans persons liv och hälsa, larmas Polisen via 112.

Kapade konton (fejk-konton)

Om någon kapar eller öppnar ett falskt socialt media-konto i en förtroendevalds namn:

1. Anmäl kontot. Det finns ofta upplysningar om hur du går till väga på webbplatsen.
2. Informera kommunens säkerhetssamordnare och partiets säkerhetsansvarig.
3. Händelsen bör polisanmälas.

Mall för incidentrapportering

Datum för rapporten: _____

Incidentrapporten skickas till kommunens säkerhetssamordnare.

Beroende på innehåll kan rapporten skickas via e-post eller via brev.

Rapporterande person ansvarar för att skicka rapporten på lämpligast sätt utifrån möjlig sekretess eller annat känsligt innehåll.

Vem rapporterar incidenten? (Namn, funktion, relation till den utsatte)	
Vem utsattes? (Namn, vilken nämnd/styrelse)	
Vad utsattes personen för? (Beskriv detaljrikt händelsen. Trakasserier, hot, skadegörelse, våld, korruption? Via e-post, telefonsamtal, sms, personligt framfört, sociala media etc?)	
När och var inträffade händelsen? Var det någon annan som bevittnade händelsen? (känd/okänd förövare? En eller flera personer? Kön, ungefärlig ålder? Dialekt? Har förövaren utsatt andra förtroendevalda?)	
Antas förövaren tillhöra en grupp/falang av något slag? (Ja/nej? Om ja, vilken?)	
Finns någon känd utlösande faktor? (t. ex. särskild politisk fråga, ett beslut, annat?)	
Hur upplevde den utsatte incidenten? (Skrämmande eller inte? Allvarligt menad eller inte? Andra känslor/upplevelser?)	
Har polisen kontaktats? (Ja eller nej? Om ja, när?)	
Har incidenten polisanmälts? (Ja eller nej? Om inte, vill den utsatta att incidenten skall polisanmälas?)	
Har den utsatte uttryckt behov av stöd och hjälp? (Ja eller nej? Om ja, vilket behov?)	

Datum

Diarienummer

Har den utsatte fått stöd och hjälp? <i>(Ja eller nej? Om ja, beskriv stödet/hjälpen/andra åtgärder)</i>	
Har anhöriga informerats? <i>(J eller nej? Om ja, vem/vilka?)</i>	
Har gruppledaren eller annan utsedd i partiet informerats om incidenten? <i>(Ja eller nej? Om ja, vem/vilka?)</i>	
Har eventuella berörda verksamheter (t.ex. nämnd/styrelseordförande) informerats? <i>(Ja eller nej? Om ja, vem/vilka?)</i>	